

Magyarország versenyképességi stratégiája 2024-2030

A változó gazdasági környezet kihívásai tükrében

Tartalom

MINISZTERI KÖSZÖNTŐ	3
1.VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
2.BEVEZETÉS.....	5
3. A VERSENYKÉPESSÉGI STRATÉGIA	6
3.1 Kiemelt víziók 2030-ra.....	8
3.2 Általános fejlesztési célok.....	9
3.3 Az iparfejlesztés állami eszközrendszere – horizontális javaslatok	11
4.KIEMELT ÁGAZATOK.....	16
4.1 JÁRMŰIPAR	16
4.2 EGÉSZSÉGIPAR	18
4.3 ÉLELMISZERIPAR	20
4.4 ALAPANYAGIPAR (VEGY-, FÉM-, MŰANYAGIPAR)	22
4.5 INFORMÁCIÓ- ÉS KOMMUNIKÁCIÓTECHNOLÓGIA.....	25
4.6 KREATÍVIPAR.....	28

MINISZTERI KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Olvasó!

A célunk, hogy 2030-ra Magyarország egyik legversenyképesebb országa legyen. Ön az ehhez vezető stratégia fehér könyvét nyitotta most meg.

A XXI. század harmadik évtizede megváltoztatja a világunkat. Globális válsághelyzetek sora, háborúk és ezekhez kapcsolódó geopolitikai és gazdasági átrendeződés zajlik a világban. Az Európai Unió versenyképessége folyamatosan csökken az Egyesült Államokkal és Kínával szemben, miközben a cél az lenne, hogy a gazdaság zöld és digitális átállásának véghezvitelével Európa legyen az a kontinens, amely olyan gazdasági környezetet teremt, amelyben a legjobb elérhető technológiák állnak rendelkezésre olyan módon, hogy közben a lehető legkevésbé károsítjuk a környezetünket.

A magyar gazdaság már többször bizonyította versenyképességét azzal, hogy erős alapjaira építve képes volt hamar reagálni a különböző válsághelyzetekre, és gyorsan kilábalni a nehéz időszakokból. A versenyképességünk alapja, hogy elértük a 75 százalék körüli foglalkozási rátát, a stabilan 20 százalék feletti beruházási rátát, valamint a 65-70 százalék körüli termékexportot a GDP arányában. A gazdaságunk stabilitásában kiemelkedő szerepe van az iparnak, amely a nemzetgazdaság bruttó hozzáadott értékének 21-22 százalékát adja. Mindezek alapján nincs szükség gazdasági fordulatra, a meglévő gazdaságstratégia céljainak és eszközrendszerének finomhangolását kell megtenni.

A Kormány célja, hogy 2024-ben helyreállítsa, majd 2025-ben tovább növelje a gazdasági növekedést annak érdekében, hogy 2030-ra Magyarország elérje az Európai Unió fejlettségi szintjének 90 százalékát. Ehhez az szükséges, hogy a foglalkoztatási ráta elérje a 85 százalékot, a GDP arányos beruházási ráta pedig a 30 százalékot, amelyből a vállalati beruházások adnak 20 százalékpontot.

A célok érdekében versenyképességi javaslatokra, egy új versenyképességi stratégiára volt szükség, mely a vállalatok javaslataira épül, közel 1300 vállalat problémáit és azokra adott válaszait veszi alapul 6 kiemelt ágazatban, mégpedig járműipar, élelmiszeripar, kreatívipar, egészségipar, infokommunikációs szektor, valamint a vegyipar, fémipar és műanyagipar együttesen.

A versenyképességi stratégia 4 pilléren alapul a patriotizmus, a technológia, fenntarthatóság és az ellátásbiztonság, melyeken belül kiemelt fókuszban lesz a mesterséges intelligencia elterjesztése a vállalati szektorban, valamint a fejlett elektromobilitási ökoszisztéma kiépítése. A pillérek alapján kiemelt cél a hazai beszállítók fejlesztése, a kutatás, fejlesztési és innovációs tevékenység erősítése és szorosabb kapcsolat kialakítása a vállalatokkal, végezetül pedig a nemzeti bajnokok kinevelése.

Magyarország ipara a versenyképességünk kulcsa, a versenyképesség növekedése pedig elengedhetetlen a gazdasági növekedés újraindításához. A célok világosak, az eszközök rendelkezésünkre állnak. A Versenyképességi Stratégia az a dokumentum, amely meghatározza a célok elérésének feltételrendszerét, egyúttal stratégiai alapokra helyezi gazdasági jövőképeinket.

Nagy Márton

Nagy Márton
Nemzetgazdasági Miniszter

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az Európai Unió versenyképessége az ázsiai és amerikai régiókhoz képest csökken, az USA valamint Kína jóval erőteljesebb gazdaságpolitikát és azon belül pedig iparpolitikát folytatnak, mint az EU, mely a szankciós politika, az uniós belső piac reagáló képessége, túlbürokratizált jellege miatt veszít versenyképességéből. Ebben a geopolitikai helyzetben a tagállami gazdaságfejlesztési programok hatékonysága kulcsfontosságú.

A magyar versenyképességi stratégia célja, hogy olyan gyakorlatias akciótervet mutasson be, ami növeli Magyarország versenyképességét 2030-ra és ez szemmel látható érdemi javulást eredményezzen termelékenységben és versenyképességi mutatókban is. Ezáltal Magyarország eléri az Európai Unió fejlettségi szintjének 90 százalékát, amihez szükséges, hogy a foglalkoztatási ráta elérje a 85 százalékot, a GDP arányos beruházási ráta pedig a 30 százalékot, amelyből a vállalati beruházások adjanak 20 százalékpontot.

A magyar versenyképességi stratégia elkészítése során az elsőszámú vezérelv volt, hogy a stratégia a gazdasági szereplők stratégiája legyen. Ennek mentén közel 1300 piaci szereplő véleményére alapoz. Emellett sor került a korábbi mintegy 20 stratégiai anyag felülvizsgálatára, a magyar versenyképesség általános vizsgálatára és az egyes iparágak helyzetelemzésére, valamint a nemzetközi jó gyakorlatok feltérképezésére is. Mindezeket összevetve került sor a beérkezett fájdalompontok és javaslatok értékelésére és a prioritizált javaslatok kidolgozására, melynek során 789 szakmai javaslat és 75 kiemelt javaslat fogalmazódott meg.

Hat kiemelt ágazat került meghatározásra maga az ágazat súlya és a hazai hozzáadott érték súlya, ellátásbiztonság miatti fontossága, valamint az ágazat növekedési potenciálja mentén különös tekintettel hazánk adottságaira és az adott ágazatban a modern technológia relevanciájára. A stratégia fókuszában az ipar áll, olyan hagyományos és sikeres ágazatokkal, mint a járműipar, az egészségipar, az élelmiszeripar, az alapanyagipar (vegyipar, fémipar, műanyagipar). Ezen felül megjelennek olyan ágazatok is, melyek a szolgáltatásokat is érintik, mint az információs és kommunikációs technológiák és a kreatívipar.

A stratégia 4 pilléren alapul:

- 1) patriotizmus, azaz a hazai termékek előtérbe helyezése a gazdaságpolitikában
- 2) technológia, azaz fejlett technológiák térnyerés és elterjedése
- 3) fenntarthatóság térnyerése a gyártásban, szállításban és a felhasznált energiában
- 4) ellátásbiztonság, azaz minél diverzifikáltabb termelés legyen hazánkban, ideértve a beszállítói értékláncokat is.

A pilléreken belül is kiemelt fókuszban lesz a mesterséges intelligencia minél szélesebb körben történő elterjesztése, valamint az elektromobilitáshoz kapcsolódó ökoszisztéma fejlesztése.

A kiemelt ágazatokban 3 stratégiai cél mentén fogalmaz meg javaslatokat a stratégia:

- 1) hazai beszállítók fejlesztése, hogy azok minél nagyobb hozzáadott értéket képviseljenek az értékláncban
- 2) kutatás+fejlesztés+innováció támogatása, mélyebb kapcsolat egyetemek, kutatóközpontok és az ipar között
- 3) magyar bajnokok kinevelése egyes ágazatokban, melyek külföldön is versenyképesen tudnak terjeszkedni

A stratégia fontos eredménye, hogy világos képet kapunk arról mire van szüksége a vállalatoknak az államtól. A versenyképesség kulcsa az elegendő, megfizethető zöldenergia; a megfelelő mennyiségű, képzett munkaerő rendelkezésre állása; fejlett logisztikai szolgáltatások az infrastruktúra beruházásoktól a szállítás-raktározásig, melyek biztosításában az állam kulcsszerepet tud játszani. Ezen felül kiemelten fontos, hogy az állam aktívabb koordinációs szerepet játsszon, és szolgáltató államként működjön, különösen a stratégiai célok mentén. Ehhez kapcsolódóan erős igény jelenik meg a dereguláció, az adminisztráció ésszerűsítése, az adminisztratív terhek lebontása terén, valamint a támogatáspolitikai, hatékony, patrióta szempontú érvényesítése, végezetül pedig a külpiacokra való lépés támogatása, segítése terén.

2. BEVEZETÉS

Magyarország 2010 óta gazdasági fordulatot hajtott végre, a baloldal elhibázott gazdaságpolitikája után a nemzeti kormány viszont növekedési pályára állította a magyar gazdaságot, amely Európa egyik legdinamikusabban növekvő gazdasága lett. Magyarország 2010-ben megkezdte az ország újraiparosítását, felismerve, hogy az ipar feltámasztása az olyan közepes fejlettségű országok, mint hazánk esetében még fontosabb.

A Kormány 2016-ban fogadta el az Irinyi Tervet¹, Magyarország újraiparosítási stratégiáját, amelynek fókuszában a feldolgozóipari ágazatok célzott fejlesztése állt. A 2014-20-as uniós költségvetési időszak elején, annak tervezésekor egész Európa ágazati stratégiákban gondolkozott. Az Irinyi Terv meghatározása alapvetően helyes volt, a gyártóágazatok fejlesztésének eredményeképpen válságálló, folyamatos növekedést megvalósító ágazattá vált a hazai feldolgozóipar. 2018-2022 között fordulatot vett az iparfejlesztési politika. A stabil feldolgozóipari háttérre alapozva megkezdődött az ipar és a tudomány összekapcsolása, a tudás hasznosítása a mennyiségi fejlesztés helyett a tudásalapú minőségi fejlesztés került a középpontba, így megújultak a tudástermelő rendszereink.² Ebben az időszakban, az egymást érő válsághelyzetek hatására előtérbe került az ipar válságálló-képességének erősítése, mint fő elvárás.

Miközben a Covid-19 járvány rávilágított az ellátási láncok sérülékenységre, az áruk és szolgáltatások nemzetközi kereskedelme alapvetően megváltozott. A 2021 ősztől érezhető energiaválság feloldása sem fog rövid időn belül megvalósulni, mert az orosz-ukrán háború miatt bevezetett szankciók és az EU erőltetett és több ponton elhibázott zöld átállás folyamatai is a gyors megoldás ellen hatnak. Egyértelművé vált, hogy Magyarországon meg kell teremteni a megfizethető és biztonságos energiaellátást, amely egyúttal a zöld energia használatát célozza.³

2023-ban megkezdődött az újraiparosítás komplex fogalmának értelmezése, az ország újraiparosítására épülő versenyképességi stratégia kidolgozása. A versenyképességet nagyban meghatározzák a

¹ 1442/2016. (VIII. 17.) Korm. határozat az Irinyi Terv végrehajtásához szükséges egyes intézkedésekről

1163/2017. (III. 31.) Korm. határozat a hazai mezőgazdasági gépgyártás az Irinyi terv keretében történő fejlesztési lehetőségeiről

2 1582/2022. (XI. 30.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Digitalizációs Stratégiájának (2022–2030) elfogadásáról

1573/2020. (IX. 9.) Korm. határozat Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiájáról, valamint a végrehajtásához szükséges egyes intézkedésekről

1445/2019. (VII. 26.) Korm. határozat a Jedlik Ányos Terv felülvizsgálatáról (Hazai Elektromobilitási Stratégia, Jedlik Ányos Terv 2.0)

3 1273/2018. (VI. 15.) Korm. határozat az Energetikai Iparfejlesztési és KFI Cselekvési Tervről

1620/2021. (IX. 3.) Korm. határozat a Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia elfogadásáról

technológiai fejlődés és a fenntarthatósági elvárások, melyek szinte az összes ágazatban versenyképessé tudják tenni a hazai gyártást, ugyanakkor számottevő kihívást jelent lépést tartani a fejlődéssel. A geopolitikai helyzet is jelentősen megváltozott, részben a válsághelyzetekre adott válaszok következtében, miközben az EU veszít versenyképességéből, nehézkesen, lassan reagál.

Az Egyesült Államokban 2022-ben fogadták el az Inflációcsökkentési törvényt (*Inflation Reduction Act*, IRA), amely az infláció elleni küzdelem mellett jelentős forrásokat mozgósít energiabiztonsággal és klímaváltozással kapcsolatos beruházásokra. Mindeközben Kína is erőteljes iparpolitikát folytat, szintén jelentős erőforrásokat mozgósítva. Az IRA jelentős veszélyt jelent az európai ipar versenyképességére és arra szoríthatja az EU-t, hogy támogatási versenybe bocsátkozzon az Egyesült Államokkal és az ázsiai versenytársakkal.

Az elmúlt időszakban megkésve, de elindultak olyan szabályozások, melyek válaszolnak a geopolitikai kihívásokra, úgy mint a Chips Act az európai félvezetőipar fejlesztéséért, a nettó zero iparról szóló jogszabály (NZIA) a nulla nettó energiafelhasználású technológiák európai gyártási ökoszisztémájának megerősítéséért, valamint a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló javaslat (CRMA).

Az Európai Unió ugyanakkor nem rendelkezik átfogó iparstratégiával. Az iparstratégiai dokumentum tárgyalási folyamatai 2020-ban megszakadtak. Az EU iparpolitikai törekvéseit a sokszor szükségtelenül ambiciózus Green Deal Plan határozza meg, olyan elvárásokat támasztva, amelyek nincsenek összhangban a világgazdasági folyamatokkal, és az EU versenyképességét csökkentik az ázsiai és amerikai kontinens vezető gazdaságaival szemben. A szabályozás sok esetben nem vette figyelembe a termelő ágazatok valós képességeit és az egyes tagállamok eltérő iparszerkezetét.

Ennek következménye, hogy Európa vezető iparvállalatai 2024 februárjában kezdeményezték az „Industry Deal”-t (ipari megállapodást). A megegyezés lényege, hogy az EU jobban hallgasson a vállalatokra és helyezze az ipari megállapodást a 2024-2029 közötti időszakra szóló új európai stratégiai menetrend középpontjába. Átfogó cselekvési tervet szorgalmaznak a versenyképesség stratégiai prioritássá emelése és az erősebb európai üzleti érvek feltételeinek megteremtése érdekében, amelynek lényege a versenyképességük megőrzése, növelése. Összességében a jelenlegi geopolitikai helyzetben a tagállami gazdaságfejlesztési és iparfejlesztési programok hatékonysága kulcsfontosságú.

3. A VERSENYKÉPESSÉGI STRATÉGIA

A magyar versenyképességi stratégia alapja a piaci szereplők véleményének minél szélesebb körű figyelembe vétele volt, ezzel pedig pont az tettük, amit most európai nagyvállalatok követlenek az Uniótól. A stratégia kialakítása ugyanis az ipari szereplők és a kormány közös feladata. Az ipari szereplők szembesülnek a gazdasági és versenyképességi kihívásokkal, ők fejlesztenek és ők képezik a nemzetgazdaságot meghatározó értékláncokat. A kormányzat feladata, hogy felmérje és összesítse a vállalatok igényeit, és az igények szintetizálását követően meghatározza az állami eszközök rendszerét, amellyel támogatja a vállalatokat a kihívások megoldásában. A magyar kormány tehát a vállalatok válaszára alapozva hozta létre a 2030-ig kitekintő versenyképességi stratégia kialakításához vezetett.

A módszertan alulról építkező struktúrában a hazai vállalatok által jelzett kihívásokat és javaslatokat összegzi. Összesen 1243 vállalat közvetlen vagy szakmai szervezeteken keresztül közvetített szakmai javaslatait dolgozza fel az iparstratégia a 6 kiemelt ágazatban, ágazatcsoportban. A hat ágazat: járműipar,

egészségipar, élelmiszeripar, alapanyagipar (vegyipar, fémipar, műanyagipar), információs és kommunikációs technológiák, kreatívipar. A kiemelt iparágak meghatározása az alábbi szempontrendszer alapján történt:

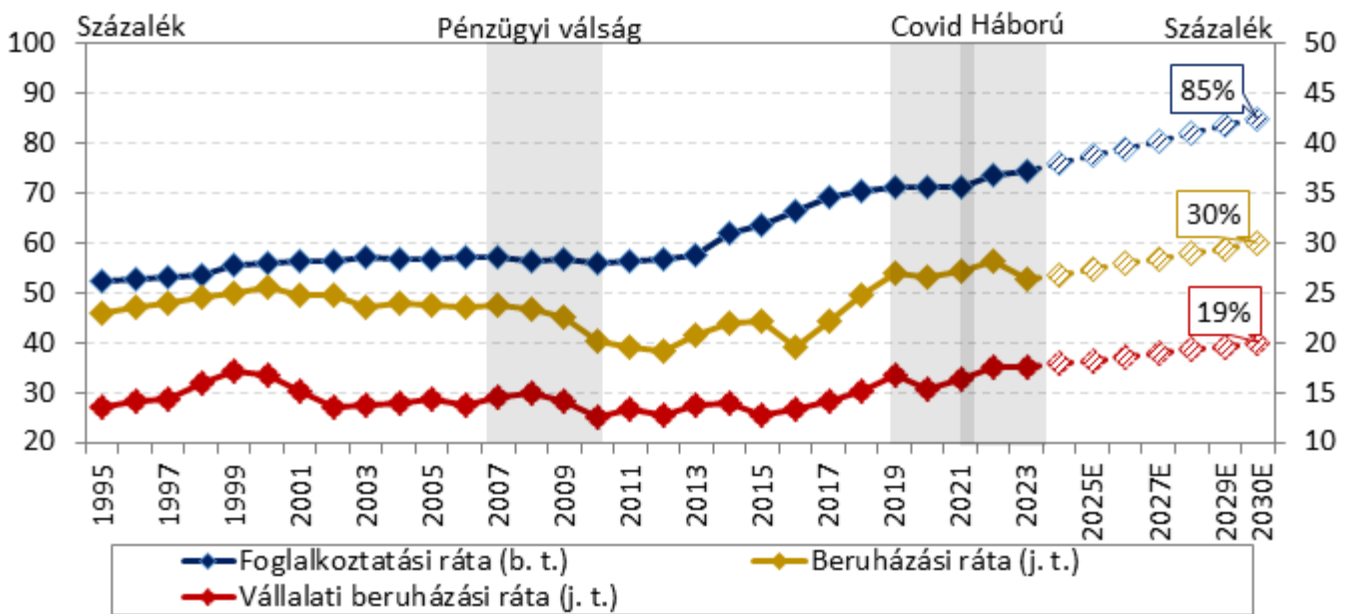
- Az ágazat súlya - az ipari termelés megoszlása
- Az ágazat beruházási volumene
- Export aránya
- Foglalkoztatottság
- Jelentős növekedési potenciál
- Magyarország kedvező adottságai
- Potenciálisan magas hazai hozzáadott érték
- Energiahatékonysági potenciál
- Ellátásbiztonsági jelentőség
- Modern technológia relevanciája

Az interjúk mellett sor került a korábbi mintegy 20 stratégiai anyag felülvizsgálatára, a magyar versenyképesség általános vizsgálatára és az egyes iparágak helyzetelemzésére, valamint a nemzetközi jó gyakorlatok feltérképezésére is.

A magyar gazdaság versenyképességét 2020 és 2023 között számos külső tényező befolyásolta negatívan. A COVID-19 járvány gazdasági hatásai, az extrém magas energiaárak, az orosz-ukrán háború és az ahhoz kapcsolódó szankciók, az Egyesült Államok protekcionista intézkedései, és nem utolsósorban az, hogy az Európai Unió nem bocsátotta rendelkezésre a Magyarországnak járó pénzügyi forrásokat. Mindezek a tényezők a Magyarországon működő vállalkozások életben maradását és a sikeresen talpon maradó vállalkozások növekedési lehetőségeit tették sokkal nehezebbé. Az értékláncok beszakadása, a kereskedelem, a logisztikai szolgáltatások és az operatív működési költségek emelkedése a fejlesztésektől vonta el a forrásokat, miközben a zöld és digitális átállás jelentős ráfordításokat igényel.

A magyar gazdaság erejét mutatja, hogy 2023-ban a fenti tényezők ellenére leküzdötte a válságsokkokat és visszatért a növekedési pályára. 2024-ben 2-3 százalékos GDP növekedés várható, míg 2025-ben el fogjuk érni a 4 százalékos növekedést. Ez megteremti annak a lehetőségét, hogy 2030-ra elérjük az Európai Unió fejlettségének 90 százalékát, amely egy reálisan teljesíthető cél. Ehhez az szükséges, hogy a foglalkoztatási ráta elérje a 85 százalékot, a GDP arányos beruházási ráta pedig a 30 százalékot, amelyből a vállalati beruházások adnak 20 százalékpontot. A beruházások mennyiségi növelése mellett a termelékenység minőségi javulása is elengedhetetlen feltétele a konvergencia és a versenyképesség növelésének.

1. ábra: Magyarország foglalkoztatási (20-64 éves korosztály, beruházási, és vállalati beruházási rátájának alakulása és előrejelzése (2000-2030E)

Forrás: Eurostat, KSH, NGM

3.1. Kiemelt víziók 2030-ra

A vállalati vélemények és a Kormány prioritásai alapján 4 fő pillért lehetett meghatározni, melyek mentén kerülnek meghatározásra a horizontális és ágazati javaslatok.

- I. patriotizmus, azaz a hazai termékek előtérbe helyezése a gazdaságpolitikában
- II. technológia, azaz fejlett technológiák térnyerése és elterjedése
- III. fenntarthatóság térnyerése a gyártásban, szállításban és a felhasznált energiában
- IV. ellátásbiztonság, azaz minél diverzifikáltabb termelés legyen hazánkban, ideértve a beszállítói értékláncokat is.

I. Patrióta szemléletmód

- 2030-ban minden kiemelt ágazatban rendelkezünk erős magyar beszállítói körrel.
- Minden kiemelt ágazatban van Európa élvonalába tartozó magyar tulajdonú vállalatunk.
- A hazai ipar biztosítsa az alapvető ország/honvédelmi feladatok kiszolgálását.

II. Csúcstechnológia alkalmazása

- 2030-ra a magyar ipart a technológiavezérelt európai ipar élvonalába emeljük.
- Az iparhoz kapcsolódó kutatás-fejlesztés-innováció területén regionális vezető szerepet tölt be Magyarország. Jelenleg a 21. helyet foglalja el hazánk az Európai Innovációs Eredménytáblán. A Kormány stratégiai célkitűzése, hogy Magyarország 2030-ra Európa TOP 10 innovátora, 2040-re a világ legjobb 10 innovátor országa közé kerüljön.

III. Fenntarthatóság

- Biztosítjuk, hogy Magyarország az elsők között teljesítse a zöld átálláshoz kapcsolódó elvárásokat.
- A körforgásos gazdaság rendszere, az újrafeldolgozás alkalmazása mintaeértékű.

IV. Ellátásbiztonság

- A megváltozott világunkban a lakosság biztonságát jelentő iparágakban önellátóvá válunk.
- 2030-ban Magyarországon a legalacsonyabb az ipari termelő vállalatok anyag, energia és egyéb működési költségeinek aránya a kiadásaihoz képest.

3.2 Általános fejlesztési célok

1. A feldolgozóipar részarányának növelése a GDP-hez viszonyítva

Cél: 2022: 20% (Eurostat) → 2030: 22-24%.⁴

2. A munkatermelékenység értékének javítása a modern technológiák alkalmazásával 25-30%-kal.

Cél: 2022: 32 ezer euró/fő (ILO adat) → 2030: 40-42 ezer euró/fő.⁵

3. A feldolgozóipari beruházások magas szinten tartása a „tudásberuházások”⁶ arányának növelése mellett, amely hozzájárul a vállalatok folyamatos technológiai fejlődéséhez és a versenyképesség növeléséhez.

Cél: 2020: 22% (EIB, 2021) – 2030: 30% fölött⁷

4. A csúcstechnológia minél szélesebb alkalmazása, mely jelentősen javítja a magyar ipar versenyképességét. A technológia vezérelt ipar elsősorban a következő főbb technológiákon kell, hogy alapuljon: ipari IoT (internet of things), mesterséges intelligencia, kollaboratív robotika, autonóm rendszerek, felhő és nagykapacitású számítástechnológiák, innovatív alapanyagok és technológiák. E technológiák alkalmazása – elsősorban a gazdaságon keresztül – kiemelt társadalmi hatással is jár. Célok:

- A mesterséges intelligencia alkalmazása 15%-os növekményt jelentsen a hazai GDP-ben, meghaladva ezzel a globális (14%-os), illetve a régióra előre jelzett (11,5%-os) fejlődést;
- A piac és kompetenciafejlesztési intézkedéseknek köszönhetően a munkakörváltással vagy álláshely-váltással érintett 1 millió munkavállaló új, magasabb hozzáadott értéket jelentő

⁴ Magyarország az erős feldolgozóipari országok közé tartozik, azonban a régióink többi államához hasonlóan a 2015-16-os csúcspontot követően folyamatosan csökkent a feldolgozóipar részaránya Magyarországon. A tendencia az iparfejlesztési stratégia végrehajtásával megfordítható, és az EU TOP 3 országa közé tarthatunk. Az elmúlt évtized régiós csúcstartója Csehország a 2016-ban elért 24%-os értékkel. Ezt a teljesítményt tűzhetjük ki célul.

⁵ A termelési érték/munkaerő (output per worker) adat tekintetében Magyarország csak Romániát és Bulgáriát előzi meg az EU-n belül. Magyarország: 32323,1 euró/fő. Az előző 8 éves periódusban, 2015 és 2022 között Magyarország 10,36%-os növekedést produkált, míg az EU-s átlagos növekedés 3,7% volt. A volt keleti blokkhoz tartozó tagállamok esetében az átlagos növekedés 14,88% mértékű volt, Románia kimagaslóan teljesített 36,77%-os növekedést produkálva. Amennyiben kimagasló javulást szeretnénk elérni, 2030-ra célkitűzés lehet az előző időszak regionális átlagát elérő vagy optimális esetben ahhoz képest kétszeres, 15-30% mértékű növekedés.

⁶ Tudásberuházás alatt a kutatás-fejlesztésre, innovációra, szellemi vagyon fejlesztésére, IT/szoftverfejlesztésre, üzleti környezet fejlesztésére, folyamatirányításra, képzésre, felnőttképzésre irányuló beruházásokat értjük.

⁷ A feldolgozóipari beruházások aránya a nemzetgazdasági beruházások értékén belül 36% volt 2022-ben 4 250 milliárd forint értékkel. Magyarországon a tudásberuházások aránya elmarad az EU-s átlagtól. Az EIB 2021-es adatait alapul véve a tárgyi és szellemi beruházások aránya Magyarországon 78%-22% volt.

munkakörben dolgozzon, elérve ezzel, hogy a mesterséges intelligencia ne megszűnő munkahelyeket, hanem magasabb bérrel járó, új lehetőségeket jelentsen a magyar munkavállalók számára. Ehhez fejlett (adat- és tudásalapú) döntéstámogatás, ember-robot kollaboráció, ember-központú automatizálás szükséges.

- Az 5G lefedettség 2025-re érje el a 76%-ot, legyen lefedve valamennyi megyei jogú város és főbb közlekedési útvonal
 - Magyarország félvezetőipari-szerkezete az európainál is kevésbé fedi le a teljes értékláncot, jelenleg a félvezető ipari értéklánc elején (tervezés, verifikáció) és a legvégén (modulgyártás) van szignifikáns jelenlétünk. Ezért célként kell megfogalmazni, hogy a félvezetőgyártásban valósuljanak meg olyan projektek hazai vagy nemzetközi együttműködés keretében, amelyek csatlakoznak a Chips Act célkitűzéseire, kiemelten az európai félvezetőgyártás globális súlyának növeléséhez.
 - 2030-ra a célunk, hogy egy világviszonylatban is fejlett drón ökoszisztémában közel 118 ezer pilóta, 157 ezer drónnal, közel 1,5 millió repülést hajtson végre a magyar légtérben.
5. A hazai export növelése, az import kiváltása minden olyan termék esetében, amelynek hazai előállítására reális keretek között megvalósítható.
 6. A külföldről érkező ipari beruházásokat határozottan a termelékeny, magas hozzáadott értékű szektorok és tevékenységek irányába szükséges terelni.
 7. Jelentősen erősíteni szükséges a magyar tulajdonú ipari vállalatokat, magyar bajnokok kinevelését, színre lépését kell támogatni.
 8. A jelentős számú és a foglalkoztatásban meghatározó szerepet játszó hazai ipari és szolgáltató KKV szektor beszállítói pozícióit erősíteni szükséges.
 9. Az ipari beruházások esetében törekedni kell a Tudományos és Innovációs Parkokkal, a Nemzeti Laboratóriumokkal, a Magyar Kutatási Hálózattal (Hungarian Research Network, HUN-REN), a felsőoktatási, szakképzési és felnőttképzési intézményekkel történő összekapcsolásra.
 10. Az alapfokú oktatástól a felsőfokú oktatásig bezárólag biztosítani kell az ipar igényeinek megfelelő képzési struktúrát.
 11. Az ipartámogatási forrásokat azon megyék irányába szükséges terelni, ahol jelenleg az ipari termelés kevésbé meghatározó jelentőségű.
 12. Az ipari beruházások megvalósítási helyszíneinek kiválasztásánál a barnamezős területeket és az ipari parkokat kell előnyben részesíteni. A barnamezős területek és az ipari parkok adatbázisát aktualizálni szükséges annak érdekében, hogy a regionális területfejlesztési szempontok érvényesülhessenek a befektetés-szervezési tevékenység során.
 13. A kiemelt ágazatok mellett a hozzájuk szorosan kapcsolódó, csúcstechnológiát képviselő hadiipart fejleszteni szükséges, és azon belül a hazai részesedést, azzal, hogy az országvédelemhez kapcsolódó alapvető igények biztosítása hazai forrásból valósul meg.
 14. A horizontálisan kiemelt építőipar hatékonyságának versenyképessé tétele fontos a környezettudatosság és fenntarthatóság jegyében.

3.3 Az iparfejlesztés állami eszközrendszere – horizontális javaslatok

Az iparstratégia kiemelt eleme az állam központi irányító szerepének konkrét intézkedések útján történő megvalósítása.

a) Koordináció – A szolgáltató állam funkció erősítése

A 2020 óta tartó folyamatos válsághelyzetek rávilágítottak az állam, mint szervező-koordináló entitás kiemelkedő szerepére. Az iparügyekért felelős miniszternek jelentős szerepe van – a társtárccák bevonásával – a piaci szereplők tapasztalatainak összegyűjtésében, az egyes értékláncok résztvevőinek koordinált együttműködésének megszervezésében.

A koordináció növeli a hatékonyságot és az eredményességet. Kiemelt jelentőséggel bír az adatalapú döntéshozatal, amely olyan informatikai alapú rendszerek működtetését feltételezi, amelyek képesek folyamatosan nyomon követni a hazai iparvállalatok tevékenységét, és a folyamatok elemzése alapján kialakíthatók a stratégiai irányok.

Kapcsolódó horizontális javaslatok:

1. Indokolt létrehozni egy olyan szervezeti egységet, amely **partneralapú kapcsolattartási rendszert** biztosít a komplex fejlesztési tervekkel rendelkező vállalatok számára annak érdekében, hogy a megvalósuló iparfejlesztési projektekhez kapcsolódó finanszírozási lehetőségeket és szabályozási igényeket pontosabban lehessen meghatározni.
2. A kiemelt iparágak szereplőivel rendszeres egyeztetéseket kell folytatni. Legalább 3 havonta **ágazati konzultációs fórumot** kell szervezni a legfontosabb szakmai szervezetek és vállalatok bevonásával, amely tárgyalja az ágazat aktuális kihívásait, eredményeit és intézkedéseket fogalmaz meg az iparstratégia célrendszere alapján.
3. Létre kell hozni egy rendszeresen működő **iparfejlesztési tárcaközi tanácsot**, amelynek kiemelt feladata az iparstratégiai célkitűzések érvényre juttatása a jogalkotási és támogatási rendszerek összehangolásával, valamint a korábban elfogadott kormányzati stratégiák felülvizsgálata.
4. Minden kiemelt ágazatban a teljes értékláncre vonatkozó **horizontális és vertikális beszállítói adatbázist** kell létrehozni, amelyet a kiemelt jelentőségű beruházók számára elérhetővé kell tenni. Össze kell kapcsolni a nagyvállalati megrendelői igényeket a meglévő hazai képességekkel. A beszállítói adatbázisok alapjául szolgálhatnak egy **mesterséges intelligencia alapú „matchmaking” rendszernek**, amelynek célja a megrendelői igények és a potenciális beszállítók képességeinek összekapcsolása.

b) Szabályozás – Dereguláció, az adminisztráció ésszerűsítése, az adminisztratív terhek lebontása

Alapvető állami feladat a jogszabályi környezet kialakítása. Az Európai Unió tagjaként Magyarország tagja egy olyan belső piacnak, amelynek befelé támogatónak, kifelé pedig a jó értelemben vett módon patriótának kell lennie. A globális versenyben Európa akkor tud megerősödni, ha az egyes tagállamok kiaknázzák saját lehetőségeiket és regionális együttműködések keretében szervezik gazdasági életüket.

Kapcsolódó horizontális javaslatok:

1. A magyarországi vállalkozások kiemelt érdeke, hogy a versenyképes hazai tudás és technológia érvényesüljön, ezért a **közbeszerzési eljárásokban meg kell teremteni az itthon gyártott termékek esélyegyenlőségét**. A kereslet oldali ösztönzés révén az állam támogatja a hazai technológiák felemelkedését.
2. Kiemelten fontos, hogy az **uniós szabályozási mechanizmusok** kialakítása során, különös tekintettel a zöld és digitális átállás megvalósítása és az állami támogatások rendszerének alakítása tekintetében a hazai iparstratégiai célok érvényesüljenek.
3. Az ipari termelő vállalatok alapvető működéséhez szükséges infrastruktúraelemek **állami szolgáltatási rendszerének átalakítása** szükséges a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében.
4. **Kormányzati intézkedések felülvizsgálata**, amelyek a veszélyhelyzetben és a magas energiaárak okozta válsághelyzetben indokoltak, azonban rontják az ipari termelő vállalatok versenyképességét a működési költségek jelentős növekedése következtében. Jellemzően adóügyi és a szolgáltatások díjait érintő intézkedéseket jeleztek teherként a megkérdozett vállalkozások.
5. **Több konkrét deregulációs (jogszabály-módosítási) javaslat** született az ágazati interjúk alapján, amelyek kezelését 2024-ben javasolt megtenni.

c) Támogatáspolitikai – Az uniós és központi költségvetési források, hatékony, patrióta szempontú felhasználása

A „tárgyalás alatt álló” uniós és hazai források determinációja, felhasználása és monitoringja során egységes iparpolitikai szempontrendszer alkalmazása javasolt.

Elsődlegesen a Magyarországnak járó uniós forrásokat kell használni az iparfejlesztési célok érdekében. Amennyiben az uniós források nem vagy nem időben állnak rendelkezésre, hazai költségvetési források célzott biztosítása indokolt.

A „már letárgyalt és determinációval rendelkező”, Magyarországnak járó uniós források felhasználása során az iparfejlesztési célokat kiemelten figyelembe kell venni.

Kapcsolódó horizontális javaslatok:

1. **Elsődlegesen a Magyarországnak járó uniós forrásokat kell használni** az iparfejlesztési célok érdekében. Amennyiben az uniós források nem vagy nem időben állnak rendelkezésre, hazai költségvetési források célzott biztosítása indokolt.
2. A fenti cél érvényre juttatása érdekében szükséges kialakítani egy **kontrollmechanizmust**: minden ipari érintettségű jogalkotási és támogatási tárgyú kormányzati intézkedés (előterjesztés) vonatkozásában el kell végezni egy iparstratégiai hatáselemzést, egy meghatározott szempontrendszer alapján.
3. A teljes értéklánc-szemlélet alkalmazása: Az uniós és állami támogatások rendszere komplex, és a vállalkozások számára gyakran nehéz egy-egy termék vagy szolgáltatás teljes életútján beazonosítani az összes lehetséges támogatási konstrukciót a következő folyamat során:

- a) kutatás-fejlesztés és innováció támogatása
- b) a KFI eredmények gyakorlati alkalmazása nemzetgazdasági szinten
- c) terméktervezés
- d) prototípusfejlesztés
- e) sorozatgyártás - a gyártástechnológia zöld és digitális transzformációja
- f) minőségbiztosítás
- g) márkanév építés, piacteremtés
- h) szabadalmak, szellemi tulajdon védelme, értékelése és gazdasági hasznosulásának biztosítása

Javasolt a KFI célú támogatások rendszerét összekapcsolni az iparfejlesztési támogatások rendszerével. Amit az állam KFI oldalon (1-4. pont) támogat, érdemes iparfejlesztési támogatási oldalon is támogatni (5. pont).

Ezzel párhuzamosan az értékláncok magasabb hozzáadott értéket képviselő pontjainak (6-8. pontok) előnyben részesítése az egyes támogatási konstrukciókban.

Ki kell alakítani a szellemi vagyon értékelési rendszerét, amely lehetővé teszi a szellemi vagyon (*például szabadalom, védjegy, formatervezési minta, szerzői jog, üzleti titok, hasznosítási szerződések, ipari know-how*) alapú szellemi tőkeberuházás banki finanszírozás biztosítását. A szellemi vagyon elemei a tudásközpontú vállalatok vagyonának egyre nagyobb hányadát képezik, ezért javasolt a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala által kidolgozni egy vagy több értékelési módszert, amely ajánlásként megfogalmazható. A szellemi vagyon is beruházásokkal növelhető, amelyeknek egymást erősítő szinergiahatásai is vannak.

4. A modern technológiák horizontális alkalmazásának ösztönzése.
A modern technológiák hazai elterjesztését a nemzeti platformok és technológiai koalíciók rendszere támogatja. Minden egyes platform, koalíció alakítsa ki a **tématerületi stratégiáját**, aminek alapvető célkitűzése, hogy a hazai vállalkozások a gyakorlatban hasznosítsák az elérhető legjobb technológiát, és az egyes modern technológiák stratégiai illeszkedjenek egymáshoz. A hazai forrásból kifejlesztett technológiák (KFI programok eredményei) kerüljenek – piackonform módon – előnyben részesítésre.
5. Startup akceleráció – kapcsolatteremtés a hazai ipari termelő vállalatokkal
A stratégiai partner vállalatokkal szükséges kidolgozni egy vagy több **startup akcelerátor modellt**, amely a Magyarországon kibontakozó ötletet becsatornázza a hazai ipari termelés rendszerébe.

d) Oktatás-képzés – A képzett munkaerő hosszú távú biztosítása

A munkaerő hosszú távú biztosításának kulcsa az oktatási és képzési rendszereink teljes vertikumának az ipar igényeinek megfelelő folyamatos alakítása, előtérbe helyezve a modern technológiák ismeretét és a reál tantárgyak oktatását.

1. Az felsőoktatási intézmények és vállalatok közötti együttműködésben jelentős potenciál van: az felsőoktatási intézményekben számos innováció születik, azonban ezek sok esetben

nem kerülnek kiaknázásra, miközben a piacon gyakran nincs kapacitás teljesen új megoldásokat kialakítani. A támogatási struktúrában előnyben kell részesíteni a **felsőoktatási intézmény és vállalat közötti konzorciumi együttműködések**et, annak érdekében, hogy az innovációs eredmények nemzetgazdasági szinten érvényesüljenek.

2. A vállalatok bevonását erősíteni szükséges a középfokú oktatás **duális képzésében**.
3. Erősíteni kell a **felnőttképzés** rendszerét, a technológiaváltás megvalósítása jegyében.
4. Az alapfokú oktatás szintjén erősíteni kell a technológiai ismeretek, a nyelvtudás és a természettudományi ismeretek gyakorlati oktatását. **Modern Gyárak Délutánja** munkanéven javasolt egy olyan programcsoport kialakítása, amely a Modern Gyárak Éjszakájához hasonló keretek között általános iskolás csoportok, családok számára teszi lehetővé high-tech gyárak, kutatóközpontok ismeretterjesztő célú látogatását.

e) **Infrastruktúra rendelkezésre állása**

Az ipari termelő vállalatok versenyképessége szempontjából kulcsfontosságú az állami szerepvállalás az alábbi infrastruktúra elemek biztosítása és a kapcsolódó költségek megfelelő szinten tartása:

1. Közmű infrastruktúra (energia, víz, gáz, hulladék)
2. Telekommunikációs hálózatok
3. Munkaerő rendelkezésre állása
4. Közlekedési infrastruktúra és a kapcsolódó logisztikai szolgáltatások

Javasolt egy **önálló ipari infrastruktúra alapterv megalkotása** a védelemgazdasági alapterv mintájára, amelynek célja egy adatalapú fejlesztési program kialakítása annak érdekében, hogy az infrastrukturális igényeket az ipari fejlettség szintjéhez mérten, területfejlesztési fókusszal alakítsa ki. Az alapterv bázisát a Science Parkok és ipari parkok adják.

f) **Külgazdaság**

1. Befektetés ösztönzés

A Magyarországra érkező külföldi beruházások partneralapú nyomon követése, ami biztosítja

- a beruházások fenntartható működését,
- a beruházások magas hozzáadott értékét,
- a hazai beszállítói lánc kiépülését,
- a felsőoktatási és szakképzési kapcsolatok maximális kiépítését,
- a feldolgozóipari beruházásokhoz kapcsolódó szolgáltatások magas szintű megvalósítását

2. Exportösztönzés

Magyarország exportja évek óta folyamatosan növekszik: az olyan nyitott, exportorientált gazdasággal rendelkező országok számára, mint Magyarország, a globalizáció hatalmas lehetőséget jelent. A Kormány kiemelt figyelmet fordít a hazai vállalkozások külpiacra jutásának és külpiaci tevékenységének elősegítésére. E célok folytatása érdekében új, a magyarországi vállalkozások bekapcsolódását a korábbiaknál is jobban segítő, magyar gazdaságot is erősítő befektetéseket ösztönző gazdaságfejlesztési konstrukciók kidolgozása javasolt.

A Magyarországon sikeres exportvezérelt vállalatok támogatása a piacra lépés, piacbővítés érdekében exportbővítési programok folytatása és forrásainak bővítése javasolt és szükséges.

Az exportösztönzés kiemelt céljai:

- A kis- és középvállalkozások exporton belüli részarányának jelentős emelése.
- A hazai kkv-k bekapcsolódásának előmozdítása a nemzetközi vállalatok globális értékláncába
- Közép-európai összehasonlításban a leggyorsabb és leginkább a piaci igényekre szabott exportfinanszírozási rendszer kialakítása
- Nemzetközi piacon elismert magyar brandek felépítése meglévő, kiemelkedő exportsikereket elért vállalatok bázisán
- A hazai vállalatok piacra lépésének támogatása külföldi kiállításokon történő részvétel támogatásán keresztül.

3. Kifektetés ösztönzés

Javasolt a kiemelt ágazatok Magyarországon sikeres vállalatai támogatásának folytatása, annak érdekében, hogy a geopolitikai változások mentén jelentős értéket képviselő új partnerségi viszonyokat maximálisan kihasználhassák.

4. KIEMELT ÁGAZATOK

4.1 JÁRMŰIPAR

A **Járműipar** a legnagyobb súlyú iparág, egyben a legnagyobb változás is zajlik le benne története során a zöld átállással.

Az ágazat víziója 2030-ban:

- 1) Magyarország a nyugati és keleti járműipar összekapcsolódási pontja lesz.
- 2) A járműipar európai tesztközpontja és regionális gyártóközpontja lesz Magyarország.
- 3) Az elektromobilitáshoz kapcsolódó ökoszisztéma fejlettsége tekintetében Európa vezető országa leszünk.

A hazai járműipart meghatározó legfontosabb globális és európai tényezők:

- A globális személygépjármű-gyártás növekedését számos tényező támogatja, mint például az alacsony költségű szakképzett munkaerő, a K+F központok és a relatív alacsony költségű acélgyártás.
- A koronavírus világjárvány a globális autóipar egy évtizedes növekedését megállásra készítette 2020-ban, míg 2021-ben ismét növekedési pályára állt a piac.
- Az alternatív hajtású járművek részaránya mind a globális, mind pedig az EU piacain folyamatos emelkedésnek indult, amely trend várhatóan 2030-ig tovább fokozódik.
- 2023 első három negyedében az EU autópiaca jelentősen (+16,9%) nőtt, összesen nyolcmillió új regisztrációval. Az éves növekedés ellenére a piac továbbra is 20%-kal a COVID-járvány előtti 10 millió darabos szint alatt maradt. Magyarország kivételével (-3,2%) a régió összes piacán emelkedést könyvelhetett el ez alatt a kilenc hónap alatt, beleértve a négy legnagyobb országét: Olaszország (+20,5%), Spanyolország (+18,5%), Franciaország (+15,9%) és Németország (+14,5%).
- Az Európai Unió hosszú távú célja, hogy önellátóvá válhasson az akkumulátorpiacon

- Az Európai Akkumulátor Szövetség szerint az EU-n belüli termelés 2030-ra képes lesz a helyi kereslet közel 90%-át kielégíteni, amivel éves szinten 11 millió új autóba elegendő akkumulátort fog tudni legyártani
- Jelenleg Európában 40 új akkumulátorgyár tervezése, megépítése van folyamatban

A hazai járműipar stratégiai céljai – kapcsolódó kiemelt javaslatok

Stratégiai célok	Kiemelt javaslatok
Hazai beszállítók versenyképességének növelése	<ol style="list-style-type: none"> 1. Járműipari beszállító-fejlesztési program működtetése, amely az elektromobilitásra történő átállást támogatja 2. A beruházási támogatások mértékének meghatározásánál a hazai hozzáadott érték vállalt mértéke, elérésének időtávja és jellege/formája (pl. külföldön alkalmazott technológia hazai tesztelése, K+F tevékenység Magyarországra telepítése, stb.) értékelési szempont legyen.
Alternatív meghajtású járművek / Környezetvédelmi gondolkodásmód térnyerése	<ol style="list-style-type: none"> 3. Járműipari Transzformációs Klaszter létrehozatala, amelynek célja a szükséges kompetenciák megszerzését biztosító tudástranzformáció 4. Akkumulátoripari kompetenciaközpont kialakítása 5. Gyártósor részelemek, vezérlő-szoftverek fejlesztési tevékenységének támogatása 6. Elektronikai alkatrész összeszerelés, kapcsolódó ökoszisztéma fejlesztése
Verseny a tehetségért	<ol style="list-style-type: none"> 7. A járműipari mérnök és technikus képzés minőségi fejlesztése

4.2 EGÉSZSÉGIPAR

Az Egészségipar erős ágazati múltjára és exportképességére való tekintettel az egészségipar kiemelt stratégiai fókuszterület Magyarországon.

Az ágazat víziója 2030-ra:

- 1) Önellátóvá válunk az egészségügyben nélkülözhetetlen eszközökből.
- 2) 15-ről 30%-ra emeljük a magyar termékek arányát a hazai egészségügyben. Régiós meghatározó szerep elérése a kutatás-fejlesztés területén a magyar orvosok és kutatók tudására alapozva.
- 3) A hazai egészségipari gyártás károsanyag-kibocsátása 25%-kal csökken 2020-hoz képest.

A hazai egészségipart meghatározó legfontosabb globális és európai tényezők

- 2021 és 2027 között a globális gyógyszeripar évente átlagosan 5,2%-kal, míg az orvostechikai ipar 5,1%-kal fog nőni
- A COVID alatt ellátási lánc problémák alakultak ki, valamint Ázsia iparának növekvő súlya növeli az európai ellátásbiztonság, és a hazai gyártás fontosságát.
- Protekcionista kezdeményezések számos országban, hazai gyártás növelése (pl. USA, Franciaország, Oroszország, Indonézia)
- Az Európai Unió Gyógyszerstratégiája az EU világszintű vezető szerepének biztosítását célozza meg. 2022 novembere és decembere között az összes EU tagország gyógyszerhiányról számolt be. Okok: Akadozó ellátási láncok, infláció és magas energiaárak, valamint kormányzati árnyomás, ami miatt egyes termékeket nem éri meg tovább gyártani.
- A klímaválság és a hozzá kapcsolódó szabályozások is a zöld energia felé terelik az iparági szereplőket.
- 2019-2025. években kb. 200 mrd USD értékű originális szabadalmi jog jár le világszerte, mely a generikus gyártók számára lehetőséget teremt.

- Eredményesebb, személyre szabott és preventív orvoslás igénye adatalapon, mind a gyógyszeripar, mind az orvostechnika, mind az egészségügyi szolgáltatások terén.
- Éves 37,5%-os átlagos növekedéssel az mesterséges intelligencia az egészségipar leggyorsabban növekvő technológiai trendje. Alkalmazási területek: gyógyszerkutatási és –fejlesztési folyamatok felgyorsítása, új, mesterséges intelligencia alapú eszközök, amelyek a használat során folyamatosan fejlesztik a funkcionalitásukat (pl. MI alapú protézis)
- A modern technológiák előretörése, az előregedő társadalmak (65 év felettek aránya Európában 2020-ban: 19%, 2030-ban: 23%) és az urbanizáció (városi népesség aránya Magyarországon 2020-ban: 72%, 2030-ban: 75%) átalakítja az egészségügyi ellátás szerkezetét. Növekvő kereslet a távorvoslást segítő termékekre és szolgáltatásokra

A hazai egészségipar stratégiai céljai – kapcsolódó kiemelt javaslatok

Stratégiai célok	Kiemelt javaslatok
Adatvezérelt egészségügy fejlesztése	1. Az adatok és a mesterséges intelligencia üzleti modelljének kialakítása, EESZT adatok összekötése kórházak adatbázisával, a NEAK finanszírozási adataival az adatvédelmi szabályok adta lehetőségek keretein belül. BNO11-re való átállás a pontosabb adatok érdekében.
Az innováció és K+F potenciál kiaknázása	2. Klinikai vizsgálatok szerződéskötési folyamatának egyszerűsítése, gyorsítása, standardizálása 3. Stratégia partnerségek működtetése és intézményi háttér rendezése.
Soft protekciónizmus, export támogatása	5. A gyógyszerágazatban diverzifikált értékkövetési mechanizmus kialakítása a stratégiai gyógyszerlista alapján 6. Patrióta szempontokat figyelembe vevő közbeszerzési-elbírálás kialakítása 7. Tanúsítások megszerzését támogató finanszírozási program kidolgozása (MDR / IVDR)

4.3 ÉLELMISZERIPAR

Az **élelmiszeripar** az ország adottságaira jól építő, ellátásbiztonsági szempontból stratégiai ágazat, melynek jelentősége geopolitikai tényezők miatt még nagyobb lett. A járműipar után a 2. legnagyobb foglalkoztató ágazat az iparban. Az élelmiszeripar önmagában nehezen értelmezhető, illetve fejleszthető, az agrárium részeként, az élelmiszerlánc elemeként vizsgálható csak.

Az ágazat víziója 2030-ra:

- 1) Garantáljuk az ország ellátásbiztonságát, melynek eléréséhez a kereskedelempolitikai eszközök mellett az ipar is jelentősen hozzájárul.
- 2) Az élelmiszeripari üzemek digitalizáltsági szintjét jelentősen emeljük, érdemi mesterséges intelligencia (MI) használat.
- 3) Az élelmiszeriparunk termelékenységére az európai mezőny első felébe kerül.

A támogatási és szabályozási rendszerek átalakítása, alkalmazása révén mérhető, nemzetközi piacokon is versenyképes termelés kerül kialakításra. **A hazai élelmiszeripart meghatározó legfontosabb mikro- és makrokörnyezeti tényezők**

- A népesség változása és a növekvő jövedelmek következtében a FAO előrejelzése szerint az élelmiszer- és takarmánytermelésnek 2010-2050 között 70%-al kell növekednie ahhoz, hogy a világ élelmiszer-szükségletét fedezni lehessen.
- Az iparágban úgy a vállalatok, mint az alkalmazottak számában csökkenés figyelhető meg. Míg a FAO alapján 2000-ben 1,050 millió ember dolgozott az agrár-élelmiszeriparban, ma már csak 874 millió a munkavállalók száma.
- A globális élelmiszerláncok sérülékenységére a COVID rávilágított, így előtérbe került nemzeti szinten az önellátás erősítése.

- A belföldi piac „visszaszerzése” stratégiai fontosságú feladat az ágazat szereplői számára, melynek segítése évek óta kormányzati cél is. Az eredményességet jelentősen tudja fokozni a méretgazdaságosságban lévő lehetőségek kiaknázása.
- Az élelmiszeripar hagyományos termékei mellett egyre több növényi alapú termék is fejlesztésre, majd értékesítésre kerül. Ezek helye és szerepe még formálódik.
- A terület – más ágazatoktól eltérően – speciális élelmiszerjog alapján működik, a nemzeti hatóságok mellett pedig az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatósága (EFSA) is iránymutatást ad.
- Automatizálás, MI, okos szenzorok, robotika és Ipar 4.0. Hozadéka: fokozott termelési hatékonyság, lehetőség a 24/7-es működésre, csökkentett munkaerőigény. Az élelmiszergyártás automatizálási piac 2026-ra várhatóan eléri a 17,46 milliárd dollárt, 9,63%-os éves növekedési ütem mellett.

A hazai élelmiszeripar stratégiai céljai – kapcsolódó kiemelt javaslatok

Stratégiai cél	Kiemelt javaslatok
A hazai vállalatok védelme, soft protekcionizmus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hazai kiskereskedelemben a magyar beszállítók helyzetének javítása szabályozási és gazdaságpolitikai intézkedések révén 2. A kereskedelmi saját márkás termék szabályozása 3. Integrációk létrejöttének és fejlesztésének célzott állami támogatása 4. NAV, NÉBIH, GVH fellépésének megerősítése a piaci folyamatok átláthatóságának és tisztaságának erősítése érdekében
Technológia, digitalizáció erősítése	<ol style="list-style-type: none"> 5. Technológiai hatékonyságra fókuszáló beruházások ösztönzése célzott állami támogatásokkal és/vagy az agrártámogatási rendszerben 6. Magyar élelmiszeripar digitalizációs hátterét erősítő szoftverfejlesztés állami ösztönzése 7. Mezőgazdasági robotizáció, automatizáció állami támogatása
Exportösztönzés	<ol style="list-style-type: none"> 8. Célzott, exporthoz és külföldi terjeszkedéshez kötött állami támogatás, a magyar vállalatok részére piacteremtés támogatása

4.4 ALAPANYAGIPAR (VEGY-, FÉM-, MŰANYAGIPAR)

Alágazatok:

1. Vegyi alapanyag gyártása
2. Fém alapanyag gyártása és fémfeldolgozási termék gyártása (Vas-, acél-, vasötvözet-alapanyag gyártása; Fémöntés; Alumínium gyártás; Nem vas fém alapanyag gyártása; Egyéb kohászati termék gyártása acélból)
3. Műanyag termékek gyártása
4. Gumitermék és műanyag termék gyártása
5. Üveg, üvegtermék, porcelán, kerámiatermék gyártása

Az alapanyagipari ágazatok (Vegyi, fém, műanyag, egyéb mint pl. üveg, gumi) kiemelt foglalkoztatónak számítanak, illetve több más ágazat versenyképességének előfeltétele a hazai ellátás hatékony biztosítása. Jelentős lehetőség rejlik az új technológiai trendek adaptálásában, míg a legfőbb kihívást az ágazat zöld átállása és az ahhoz kapcsolódó szabályok jelentik.

Az ágazat víziója 2030-ra:

- 1) Körforgásos gazdaságunk közel az összes hulladékot anyagában hasznosítja, újrafeldolgozza.
- 2) A járműiparunk, a védelmi iparunk és az építőiparunk acéligényének 50%-át Magyarországon állítjuk elő.
- 3) A modern kompozit anyagok hazai előállításával hazánk vezető szerepet játszani a jövő iparágaiban.
- 4) A stratégiaileg kiemelt jelentőségű nyersanyagok újrafeldolgozását magyar kézben tartjuk

A hazai alapanyagipart meghatározó legfontosabb globális és európai tényezők

- Körforgásos gazdálkodás technológiai kihívásai: A körforgásos gazdálkodás bevezetése megköveteli a hulladékkezelő létesítmények fejlesztését, a hulladékgyűjtési és újrafeldolgozási technológiákba való beruházást, valamint új gyártási módszereket.

- Az Európai Unió a lehető legnagyobb mértékben kívánja előmozdítani a körforgásos gazdaságra való átállást. A bölcsőtől bölcsőig (cradle-to-cradle) elv keretében arra összpontosít az EU, hogy csökkentse a hulladékképződés mértékét, és megváltoztassa a hulladékkezelés módját. Ezen változtatások kihatással vannak a termékek tervezésére, gyártására a fogyasztókon (felhasználókon) keresztül pedig az újrafelhasználásra
- EU klímacélok és az alapanyagipar: Az EU egy zöld mechanizmus létrehozásán tevékenykedik – a cél 2050-re a karbonsemlegesség elérése –, amely szén-dioxid kvótákra építve ösztönözné a fenntarthatóbb ipart az EU határain kívül is. Ennek részeként a CBAM¹ keretei közt a károsanyag-transzfert is megakadályoznák.
- Növekvő szabályozási előírások: Nemzetközi összehasonlításban az Európai Unió szabványai és előírásai a legszigorúbbak, melyek többek között a szén-dioxid kvóták, a zöld előállítási szabályozások és az alapanyag-előírások által többletköltségeket jelentenek a vállalatok számára. Egy tonna szén-dioxid kvóta ára a 100 eurót is meghaladta 2023 elején.
- Feltörekvő és kevésbé szabályozott piacok fenyegetése: A gyártás alapanyagainak lelőhelyei, az eltérő szabályozói és munkaerőpiaci adottságok miatt az alapanyagipari szerepek átalakulnak. Az alapanyagok alacsony diverzifikáltsága okán a kevésbé szabályozott gazdaságok növelhetik részesedésüket az EU kárára.
- Kínában és más feltörekvő országokban erősen nő az alapanyagok iránti kereslet, Európában pedig alacsony a növekedés.
- Gyártás technológiai fejlődése: A technológiai fejlődés lehetőséget ad a vállalatoknak javítani vagy egyszerűsíteni a folyamataikat, fejleszthetik költséghatékonyságukat, zöldíthetik tevékenységüket.
- Automatizálás, MI, okos szenzorok, robotika és Ipar 4.0: A technológiai fejlesztések lassan a fennmaradás kulcsaivá válnak. Hozadékaik: fokozott termelési hatékonyság, lehetőség a 24/7-es működésre, csökkentett munkaerőigény.
- Energiahatékonyabb technológiák: A technológia fejlődése energiahatékonyság-növelést eredményezhet (pl. acélipar: 40%-os fajlagos energiaszükséglet-csökkenés elérhető).
- Körforgásos gazdálkodás bevezetése: A körforgásos gazdaság megvalósításához az egyes országoknak, gazdaságoknak biztosítaniuk szükséges a folyamat irányítási módszertanát, meg kell szervezniük a hulladékok hatékony elkülönített gyűjtését, valamint azok megfelelő kezelését, újrafeldolgozását és a lerakásra kerülő mennyiség minimalizálását.
- Újrafeldolgozás, fenntarthatóság: Az Európai Unió direktívái alapján egyre magasabb újrafeldolgozási arányt kell elérniük az egyes aliparágaknak, a csomagolási műanyag hulladékok terén például 2025-re 50%-os újrafeldolgozási rátát kell elérniük az országoknak, 2030-ra pedig 55%-ot.

A hazai alapanyagipari ágazatok stratégiai céljai – kapcsolódó kiemelt javaslatok

Stratégiai cél	Kiemelt javaslatok
Zöld átállás, körforgásos gazdálkodás megvalósítása	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zöld átállás projektek állami támogatása 2. Újrafeldolgozott alapanyag használatának ösztönzése
Hazai vállalatok versenyképességének növelése	<ol style="list-style-type: none"> 3. Pályázatok rugalmasabbá tétele (egykapus ügyintézés) 4. Magyar beszállítók támogatása a Magyarországra érkező nemzetközi vállalatok kapcsolatfelvétele során
Beszállító-fejlesztés	<ol style="list-style-type: none"> 5. Magyar beszállítók támogatása a Magyarországra érkező nemzetközi vállalatok kapcsolatfelvétele során
Kutatás-fejlesztés	<ol style="list-style-type: none"> 6. A kritikus nyersanyagok biztosítása érdekében a hazai nyersanyagvagyon felmérése 7. Kooperatív anyagtechnikai fejlesztések támogatása: szektorok közti összefogáson alapuló K+F tevékenységekre

4.5 INFORMÁCIÓ- ÉS KOMMUNIKÁCIÓTECHNOLÓGIA

Az IKT (infokommunikációs technológiák) szektor jelentős mértékben járul hozzá a GDP-hez (5,4% 2021-ben), kiemelt foglalkoztató (közel 172 ezer munkavállaló), ill. digitalizáció és technológiai diszrupció révén más ágazatok teljesítményére is pozitív hatással bír.

Az ágazat víziója 2030-ra:

- 1) Az IKT gyártás hozzáadott értéke tekintetében hazánk élen jár az Európai Unión belül.
- 2) A vállalatok által megvalósított beruházások több mint 50%-át az Ipar 4.0 megoldások teszik ki.
- 3) A hulladékká vált elektromos és elektronikus berendezések hulladékának közel 100%-ban történő újrafeldolgozásához a technológia adott.
- 4) A telekommunikációs infrastruktúra világszínvonalon biztosítja a modern ipar háttérinfrastruktúráját.

Alágazatok:

1. Számítástechnikai és telekommunikációs eszközök gyártása
2. IT szolgáltatások (beleértve startupok)
3. Telekommunikációs szolgáltatások

A hazai IKT szektort meghatározó legfontosabb globális és európai tényezők

- Az IKT szektor a világ GDP-jének 7,7%-át tette ki 2022-ben.
- Ázsia a legmeghatározóbb régió az IKT szektorban, a szektor árbevételének 33%-át állította elő 2022-ben. Vezető pozícióját a további 10,2%-os éves átlagos növekedési ütem erősítheti meg 2022 és 2027 között.

- 2022 és 2027 között a legnagyobb növekedés az IT szolgáltatások piacán várható, mérsékeltbb bővülésre lehet számítani a számítástechnikai eszközök gyártása és a telekommunikáció ágazatokban.
- A technológia korunk világának legfőbb geopolitikai színtere. Az USA és Kína közötti technológiai harc folytatódik, USA korlátozza Kína hozzáférését a kulcsfontosságú technológiákhoz, Kína egyre jobban az önállóságra törekszik.
- A technológiai szabályozások körül fokozódnak a feszültségek az USA, az Európai Unió és Kína között (pl. adatvédelem, mesterséges intelligencia, és kiberbiztonság kérdésekben).
- A fizikai helyett a kiberhadviselés kerül előtérbe: a digitális technológián keresztül támadják meg a létfontosságú kormányzati és vállalati rendszereket.
- A vezető technológiai vállalatok egyre nagyobb mértékben kívánják birtokolni a piacot (pl. felvásárlások a szolgáltatások bővítéséhez, saját optikai kábelek létesítése az óceán alatt).
- A pandémia átrendezte a munkaerőpiacot, előtérbe került az otthoni/hibrid munkavégzés, emiatt megnőtt a kereslet az IKT szektor összes terméke és szolgáltatása iránt.
- A pandémia hatására - különösen az IT szolgáltatások területén - megnehezedett a munkaerő megtartása az alacsonyabb bérszintű országokban.
- Az új technológiák rohamosan fejlődve alakítják át a mindennapjainkat és a gazdaságot, az évtizedben magas piaci növekedés és széles körű vállalati alkalmazásuk várható, különös tekintettel a mesterséges intelligenciára és az IoT-re.
- Diszruptív technológiák térnyerése. A három legnagyobb jelentőségű technológiai trend a felhő (2022-es piacméret: 546 mrd USD), az IoT (400 mrd USD) és az MI (87 mrd USD)
- 2022-ben a magas jövedelmű országok lakosságának 92,4%-a rendelkezett internet hozzáféréssel, ez az arány a közepes jövedelmű országokban 56,1-79,1%, míg az alacsony jövedelmű országokban 26,4% volt.
- 2022-ben 6,6 milliárd volt a globális okostelefon-felhasználói bázis mérete, ami 2028-ig várhatóan 19,1%-kal nő.
- Az okos városok kialakításához megbízható hálózati infrastruktúra szükséges, továbbá a fejlődésüket az IKT szektor technológiai vívmányai alapozzák meg (pl.: 5G hálózatok kiépítése, IoT eszközök alkalmazása a közlekedésben).
- Növekvő igény a szektor technológiai fejlesztései iránt az egészségügyben, amelyek csökkenthetik az ellátás túlterheltségét (pl. hordozható eszközökkel idősek állapotának nyomon követése, telemedicina keretében nyújtott szolgáltatások).
- A szektorhoz tartozott a világ energiefelhasználásának 7%-a 2022-ben, ez az arány az IT szolgáltatások és a hálózati infrastruktúra bővülése miatt 13%-ra nőhet 2030-ig.
- 2022-ben az IKT ágazat volt felelős a globális üvegházhatású gázkibocsátás 3-5 százalékáért.

- Főként a pandémia hatására globális hiány alakult ki a félvezetőkben, ami akadályozza a digitális átálláshoz szükséges eszközök gyártását. 2020-ban a globálisan készített chippek csupán 10%-a került az Európai Unió területén legyártásra így importfüggés alakult ki, melyre reakcióként született meg a Chips Act, amely a félvezetőhiány leküzdése érdekében a hazai termelés fellendítését hivatott támogatni.
- Új, környezetbarát technológiák kerülnek bevezetésre a klímaváltozás kezeléséhez.
- A környezeti terhelés mérsékléséhez hozzájárul az energetikai hálózatokhoz kapcsolódó okos eszközök, mérők és megoldások alkalmazása.

A hazai IKT szektor stratégiai céljai – kapcsolódó kiemelt javaslatok

Stratégiai cél	Kiemelt javaslatok
Magyar IKT ágazatban a beszállítói lánc megerősítése	<ol style="list-style-type: none"> 1. A helyzeti előnnyel rendelkező és az ellátásbiztonsági szempontból kiemelkedő jelentőségű beszállítói láncok célzott fejlesztése. 2. Modern technológiák összehangolt stratégiájának kialakítása a nemzeti platformok tudásbázisán, a modern technológiák hatékony alkalmazása érdekében 3. A startup ökoszisztéma fejlesztése, finanszírozása
Oktatás, képzés erősítése	<ol style="list-style-type: none"> 4. IKT felsőoktatás fejlesztése, modernizálása és innováció vezérelt együttműködések piaci szereplőkkel 5. Mérnöki pálya vonzerejének növelése ösztönző programok és képzések brand építése által 6. Üzleti, sales, marketing és digitális kompetenciák fejlesztése, valamint vállalkozói és menedzsment kompetenciák középiskolai és felsőoktatási szinten egyaránt
Infrastruktúra fejlesztése	<ol style="list-style-type: none"> 7. Telekommunikációs infrastruktúra fejlesztésének előmozdítása 8. A dedikált 5G frekvencia-tartományok ipari célú allokálásának átgondolása

4.6 KREATÍVIPAR

A **kreatívipar** bruttó hozzáadott értéke 2010 és 2022 között megduplázódott, hozzávetőlegesen a nemzetgazdasági bruttó hozzáadott értékből 2-3%-ot tesz ki. A nemzetgazdasági ágak szintjén vizsgálva, a kreatívipar e növekedési üteme a második legnagyobb a sorban. Hasonló a kreatívipar részesedése a teljes gazdaságban megtermelt nettó árbevételből is. Az iparágban megvan a lehetőség az átfogó gazdasági növekedés előmozdítására, mivel számos egyéb iparággal összefüggésben termék és szolgáltatásfejlesztést folytat.

Az ágazat víziója: 2030-ra:

- 1) Magyarország a közép-európai régió vezető kreatív ipari központja
- 2) Van 3 olyan magyar brand, amelyet világszerte ismernek.

Alágazatok:

1. Divat –, és textilipar
2. Bútorgyártás és formatervezés
3. Lakberendezés
4. Digitális felülettervezés, offline és online játéktervezés és brand design ágazat
5. Szépség-, és szépségápolási ipar

A hazai kreatívipart meghatározó legfontosabb globális és európai tényezők

- A globálisan növekvő kreatív iparági bevétel a világ GDP-jének 3%-át teszi ki, valamint a világ aktív népességének 1%-át foglalkoztatja – Európa a második legnagyobb kontribútor Ázsia után.
- A kreatív gazdaság 2030-ra 2018-hoz képest 45%-kal növekedhet.
- Az egy főre jutó jövedelmek emelkedésével az emberek további kreatív iparhoz köthető igényeiket elégítik majd ki (több szabadidős tevékenység).
- A kreatív ipari foglalkoztatottság növekedése nagy részben magyarázható a technológia és automatizálás fejlődésével, mivel inkább az interperszonális képességek iránti kereslet nő és a rutinintenzív feladatkörök kerültek kiváltásra. (Pl.: kasszás személyzet).

- A kreatív ipari termékexportot Kína, a szolgáltatásexportot pedig az Amerikai Egyesült Államok, valamint Írország vezeti.
- A TOP 10 legnagyobb exportőr a globális export 70 százalékát teszi ki kreatív szolgáltatások terén.
- Az Egyesült Államok a világ vezető kreatív szolgáltatás exportőre, amely a szektor exportjának közel egyharmadát adja (206 milliárd USD). Az USA jogi keretei erősek és hatékonyak, amelyek elősegítik a szellemi tulajdon védelmét és a szerzői jogok tiszteletben tartását. Ennek eredményeként az amerikai kreatív szektor megbízható, magas minőségű szolgáltatásokat és termékeket szállít az egész világon.
- A kreatív iparágakra leginkább a kiterjesztett és virtuális valóság (AR/VR), a mesterséges intelligencia (AI), valamint a felhő és blockchain technológiák vannak hatással. Ez a felgyorsult terjeszkedés kritikus kérdéseket vet fel az etika, a tervezés, a magánélet védelme, a gazdaság, a szerzői jog, valamint az ember-gép interakció témaköreiben.
- A globális kreatív ipar lehetőségei közül az online térben zajló innovációk a legmeghatározóbbak, míg a legfőbb kihívás az iparág lehatárolhatóságából adódó mérhetőség hiánya.
- A kreatív ipar lehatárolása globális szinten szerteágazó, azonban alágazatai és kapcsolódó területei kiemelt hatással vannak az országok fókusziparágainak fejlődésére.
- A globális trendekkel összhangban hazánkban is egyre nagyobb jelentősége van a kreatív iparágakon kívüli kreatív foglalkoztatásnak (pl.: digitális felhasználói felületek, felhasználói élmény tervezése, grafikai tervezés, branding tevékenység). Ezekben a területeken a hozzáadott érték teremtés tekintetében nagy potenciál rejlik, hiszen számos egyéb iparággal kooperációban részei lehetnek a termék és szolgáltatásfejlesztési folyamatoknak.

A hazai kreatívipar stratégiai céljai – kapcsolódó kiemelt javaslatok

Stratégiai cél	Kiemelt javaslatok
Ellátásbiztonság megteremtése	1. Patrióta beszerzési rendszer kialakítása az uniós normák keretrendszerének megfelelően, a zöldítés jegyében
A hazai vállalatok versenyképességének növelése	2. Creative Hub Hungary kialakítása, Induló vállalkozások inkubációja, gyártók és tervezők együttműködésének ösztönzése, exportképes vállalatok segítése 3. Nemzetközi értékesítési kapcsolatok fejlesztése, nemzetközi kiállításokon való megjelenés és B2B értékesítés támogatásának folytatása 4. Szellemi tulajdonvédelem, bejegyzések és K+F tevékenységek ösztönzése 5. Kreatív ipari szakmák támogatása ágazati imázsépítéssel és márkáépítéssel
Zöld átállás támogatása	6. Tanúsítványok megszerzésének támogatása, textil újrafeldolgozó központ létrehozása, hulladék- és vízgazdálkodás, beruházás finanszírozás